

**MINISTERSTWO
SPRAW WEWNĘTRZNYCH i ADMINISTRACJI**

Warszawa, dnia 27 lipca 2009 r.

**RZECZNIK PRASOWY
Wioletta Paprocka**

BMK – 0660– 1052 - e: 1574 /2009/JM

XXX

odpowiadając na Pana prośbę o udostępnienie kopii poruszanego w emailu pisma o numerach DSO-ZSC-6000-162/06/KA uprzejmie nadmieniam, że pismo to zostało skierowane do organów nadzoru wojewódzkiego. W przywołanym piśmie dokonano wykładni art. 58 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1986 r. *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz. U. z 2004 r. Nr 161, poz. 1688). Cytowany przepis stanowi, że jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, kierownik urzędu stanu cywilnego może przyjąć oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że obecnie trwają prace nad projektem nowelizacji ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*, w ramach której planowana jest zmiana regulacji dotyczącej możliwości składania oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego.

„Zgodnie z art. 58 ust. 3 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego*, jeżeli zachodzą uzasadnione przyczyny, kierownik urzędu stanu cywilnego może przyjąć oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego. Redagując przytoczony przepis ustawodawca nie zamieścił w nim katalogu zamkniętego przesłanek uzasadniających zawarcie małżeństwa poza lokalem urzędu, nie wymienił nawet kilku przykładowych przyczyn, które mogłyby być pomocne w dokonywaniu dalszej wykładni. Powyższe działanie jednoznacznie wskazuje, iż celem ustawodawcy było nałożenie na kierownika urzędu stanu cywilnego obowiązku każdorazowego badania indywidualnej sprawy i podjęcia decyzji w oparciu o stan faktyczny oraz własne przekonanie i osąd. Niewątpliwie jest, że kierownik urzędu stanu cywilnego powinien w każdym

przypadku uwzględnić, czy zachodzą „uzasadnione przyczyny”, jak również, czy miejsce, które będzie zastępowało urząd stanu cywilnego, będzie w stanie zagwarantować wymóg „zachowania uroczystej formy” zawarcia związku małżeńskiego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Dokonując wykładni przepisów prawa należy zawsze uwzględniać zmieniające się warunki społeczne, które wpływają na kształtowanie się nowych, powszechnie przyjętych i akceptowanych zwyczajów. Zmiany społeczne - szczególnie silnie odczuwane w ciągu ostatnich kilkunastu lat - mają również duży wpływ na postrzeganie i rozumienie ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego i odbijają się na wykładni dokonywanej przez organy stosujące prawo.

W przypadku omawianego przepisu zmiany społeczne - spowodowane w dużej mierze wzorcami napływającymi z zachodnich krajów Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych - spowodowały, że zawężenie możliwości zawierania małżeństw poza lokalem urzędu do przypadków: hospitalizacji, przebywania w więzieniu, sędziwego wieku nie wydaje się być obecnie wystarczające. Powyższe nie oznacza, iż kierownik urzędu stanu cywilnego powinien uwzględniać każdą ekstrawagancję i kaprys nupturientów, szczególnie, gdy proponowane miejsce nie licują z powagą uroczystości i godnością urzędnika państwowego, ale wskazuje, że kierownik urzędu stanu cywilnego nie powinien ograniczać możliwości zawierania małżeństwa poza lokalem urzędu do sytuacji bardzo krańcowych, a każdą sprawę powinien rozstrzygać indywidualnie.

Interpretacja omawianego przepisu poprzez jednoznaczne wymienienie sytuacji, kiedy może być on zastosowany, nie jest działaniem właściwym, gdyż - poprzez niemożliwość uwzględnienia wszystkich okoliczności faktycznych i zmieniających się potrzeb ludzkich - byłaby przykładem wykładni zawężającej. Ciężar każdorazowego podjęcia decyzji spoczywa na kierowniku urzędu stanu cywilnego - który, jako niezależny urzędnik państwowy, powinien kierując się własnym osądem sytuacji, a nie naciskami ze strony osób trzecich, ocenić, czy w danej sytuacji faktycznej zachodzą „uzasadnione przyczyny” i czy w proponowanym przez nupturientów miejscu możliwe będzie zachowanie uroczystej formy zawarcia małżeństwa”.

Łączę wyrazy szacunku

Podpis na oryginale

Wioletta Paprocka

